

zarządzeń, zabezpieczających należyte wykonanie tej części budżetu."

Art. 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Ministrom Skarbu, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*
Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

271.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 7 marca 1928 r.

o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Osoby nauczające w szkołach zawodowych dzielą się na nauczycieli i instruktorów.

Art. 2. Do nauczania w szkołach zawodowych, zarówno państwowych jak i niepaństwowych, mogą być dopuszczone tylko te osoby, które posiadają kwalifikacje zawodowe: nauczycielskie lub instruktorskie, przewidziane rozporządzeniem niniejszem.

Art. 3. Osoby posiadające kwalifikacje nauczycielskie lub instruktorskie do nauczania w szkołach zawodowych posiadają zarazem kwalifikacje zawodowe do mianowania i ustalenia w szkołach zawodowych państwowych.

Art. 4. Od nauczycieli i instruktorów w szkołach zawodowych wymagane są kwalifikacje, zależne od kategorii szkół, w których oni nauczają, i od tego, czy uczą przedmiotów ogólnokształcących, pomocniczych, zawodowych lub rysunku, czy też udzielają nauki zawodu.

Art. 5. Do przedmiotów ogólnokształcących zalicza się: religia, język polski, historia, geografia ogólna, krajoznawstwo, nauka obywatelstwa, gimnastyka, śpiew i muzyka.

Art. 6. Do przedmiotów pomocniczych zalicza się: matematyka, fizyka wraz z ćwiczeniami, chemia ogólna wraz z ćwiczeniami, języki obce, rachunkowość i korespondencja przemysłowa, higiena ogólna, prawoznawstwo ogólne, kaligrafia, stenografia i pisanie na maszynie.

Art. 7. Do przedmiotów zawodowych zalicza się: nauka języków w zastosowaniu do zawodów, matematyka wyższa oraz te przedmioty zawodowe specjalne wraz z ćwiczeniami, które Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaliczy do tej kategorii przedmiotów.

Art. 8. Za naukę zawodu uważa się naukę rzemiosł i wykonywania takich rodzajów pracy, które wymagają zdobycia niezbędnych wiadomości teoretycznych oraz nabycia biegłości i wprawy.

A. Nauczyciele.

Art. 9. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów ogólnokształcących w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców; szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, agrotechnicznych, handlowych, średnich zawodowych żeńskich oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i nauczycielek gospodarstwa uważa się osoby posiadające kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, przepisane ustawą z dnia 26 września 1922 r. dotyczącą kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 92, poz. 864).

Art. 10. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych oraz do nauczania przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w szkołach niższych zawodowych żeńskich i gospodarczych żeńskich uważa się:

- osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 9;
- osoby posiadające dyplomy na nauczycieli szkół powszechnych oraz kwalifikacje dodatkowe w myśl art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258).

Art. 11. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów ogólnokształcących w szkołach zawodowych doksztalcających uważa się:

- osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 10;
- osoby posiadające dyplomy na nauczycieli szkół powszechnych.

Art. 12. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych

w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, agrotechnicznych, średnich zawodowych żeńskich, handlowych oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i gospodarstwa uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 9;
- b) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich wydziałów szkół akademickich.

Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania kaligrafii, stenografii oraz pisania na maszynie uważa się również osoby posiadające świadectwa z egzaminu państwowego na nauczycieli kaligrafii, stenografii lub pisania na maszynie dla szkół zawodowych na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 13. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych w szkołach rzemieślniczo - przemysłowych uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 12;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim;
- c) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie b. Państwowego Seminarjum Nauczycieli Szkół Zawodowych w Warszawie.

Art. 14. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych w szkołach zawodowych dokształcających uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 13;
- b) osoby posiadające dyplomy na nauczycieli szkół powszechnych oraz przynajmniej 4-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę nauczycielską w szkolnictwie zawodowym w zakresie przedmiotów pomocniczych.

Art. 15. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania rysunku elementarnego odręcznego, geometrycznego oraz zdobniczego w szkołach zawodowych uważa się osoby posiadające świadectwa z egzaminu państwowego na nauczycieli rysunków dla szkół zawodowych na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 16. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania rysunku rzutowego w szkołach technicznych oraz w szkołach mistrzów i nadzorców uważa się osoby posiadające dyplomy z ukończenia politechnik.

Art. 17. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania rysunku rzutowego i geometrycznego w szkołach rzemieślniczo - przemysłowych oraz zawodowych dokształcających uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 16;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim.

Art. 18. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania rysunku zawodowego w szkołach zawodowych uważa się osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół zawodowych oraz praktykę zawodową, które będą uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednie.

Art. 19. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, średnich zawodowych żeńskich oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i nauczycielek gospodarstwa uważa się:

- a) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich szkół akademickich oraz co najmniej 2-letnią praktykę zawodową, poszkołną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim oraz co najmniej 5-letnią praktykę zawodową, poszkołną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 20. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach agrotechnicznych uważa się:

- a) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich wydziałów szkół akademickich oraz co najmniej 2-letnią praktykę zawodową, poszkołną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim oraz co najmniej 3-letnią praktykę zawodową, poszkołną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 21. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach handlowych wszelkich szczebli i typów, łącznie ze szkołami dokształcającymi, uważa się osoby posiadające dyplomy ukończenia odpowiednich szkół akademickich oraz co najmniej 3-letnią praktykę zawodową, poszkołną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 22. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach rzemieślniczo - przemysłowych oraz w szkołach zawodowych dokształcających, z wyjątkiem dokształcających szkół handlowych, uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, wymienione w art. 19;
- b) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie b. Państwowego Seminarjum Nauczycieli Szkół Zawodowych w Warszawie oraz

co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią pracę nauczycielską, odbytą po uzyskaniu świadectwa nauczycielskiego;

- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich średnich szkół zawodowych, co najmniej 6-letnią pracę zawodową, poszkolną, nienauczycielską oraz egzamin nauczycielski na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 23. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania zawodu w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych i szkołach przemysłu artystycznego uważa się:

- a) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich szkół akademickich oraz co najmniej 1-roczną praktykę w danym zawodzie, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim oraz co najmniej 2-letnią praktykę w danym zawodzie, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 24. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania zawodu w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych i zawodowych doksztalcających uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, wymienione w art. 23;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół mistrzów i nadzorców, co najmniej 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nienauczycielską, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły, oraz egzamin nauczycielski, na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
- c) osoby posiadające tytuł mistrza, uzyskany w myśl art. 158 i 159 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), co najmniej 6-letnią praktykę zawodową, nienauczycielską, odbytą po uzyskaniu tytułu mistrza, oraz egzamin nauczycielski na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 25. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania zawodu w szkołach zawodowych żeńskich średnich i niższych uważa się:

- a) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie seminarjum nauczycielek rzemiosł lub nauczycielek gospodarstwa;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia państwowych kursów dla nauczycielek gospodarstwa domowego oraz co najmniej

6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią pracę nauczycielską, odbytą po uzyskaniu świadectwa;

- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia kursu metodyki nauczania robót ręcznych przy państwowym seminarjum nauczycielek rzemiosł łącznie ze świadectwem dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej oraz co najmniej 6-letnią praktykę zawodową, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

B. Instruktorzy.

Art. 26. Za posiadające kwalifikacje instruktorskie do nauczania zawodu w szkołach technicznych, agrotechnicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, rzemieślniczo-przemysłowych oraz zawodowych doksztalcających uważa się:

- a) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich średnich szkół zawodowych oraz co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową w charakterze pracowników bezpośrednio produkujących, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół mistrzów i nadzorców oraz co najmniej 4-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół rzemieślniczo-przemysłowych oraz co najmniej 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- d) osoby posiadające tytuł mistrza, uzyskany w myśl art. 158 i 159 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), oraz co najmniej 4-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu tego tytułu.

Art. 27. Za posiadające kwalifikacje instruktorskie do nauczania zawodów dotyczących produkcji roślinnej lub zwierzęcej oraz związanego z niemi przetwórstwa w szkołach agrotechnicznych uważa się:

- a) osoby posiadające świadectwa ukończenia średnich szkół agrotechnicznych oraz co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;

- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia ludowych szkół rolniczych, ogrodniczych lub leśnych oraz co najmniej 9-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły.

Art. 28. Za posiadające kwalifikacje instruktorskie do nauczania zawodu w średnich i niższych szkołach zawodowych żeńskich oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i nauczycielek gospodarstwa uważa się:

- a) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie seminarjów nauczycielek rzemiosł lub gospodarstwa;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia seminarjów nauczycielek rzemiosł lub gospodarstwa;
- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia średnich szkół zawodowych żeńskich oraz co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- d) osoby posiadające tytuł mistrza, uzyskany w myśl art. 158 i 159 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), oraz co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu tytułu mistrza;
- e) osoby posiadające świadectwa ukończenia niższych szkół zawodowych żeńskich oraz co najmniej 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- f) osoby posiadające świadectwa nauki danego rzemiosła, zakończonej złożeniem z pomyślnym wynikiem egzaminu na czeladnika w myśl art. 153 — 157 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po złożeniu egzaminu na czeladnika, oraz egzamin instruktorski na zasadach określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Postanowienia ogólne.

Art. 29. Przyznanie kwalifikacji osobom, wymienionym w art. 11 p. b, art. 12 ust. 1 i art. 21, może być uzależnione przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego od złożenia odpowiedniego egzaminu na zasadach, określonych przez tegoż Ministra.

Art. 30. Za świadectwa, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem, uważa się świadectwa szkół państwowych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za równorzędne pod tym względem ze świadectwami szkół państwowych świadectwa innych szkół, nie wyłączając szkół zagranicznych.

Art. 31. Osobom, którym przyznane będą kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach zawodowych, wydane zostaną odpowiednie dyplomy: przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, o ile przyznanie kwalifikacji uwarunkowane jest uznaniem praktyki, względnie przez komisję egzaminacyjną, o ile przyznanie kwalifikacji uzależnione jest od złożenia egzaminu.

W dyplomach tych wskazana będzie kategoria szkół, w których nauczyciel lub instruktor uprawniony został do nauczania, oraz będą oznaczone przedmioty, do nauczania których przyznane zostały kwalifikacje.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 32. Do końca roku 1935 Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w poszczególnych wypadkach uznać za posiadające kwalifikacje do nauczania w szkołach zawodowych osoby, które nie posiadają warunków, przewidzianych rozporządzeniem niniejszem, jeżeli wyróżniają się bądź długoletnią pracą nauczycielską, bądź też odpowiednią praktyką zawodową.

W wypadkach tych Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uzależnić przyznanie kwalifikacji od złożenia odpowiedniego egzaminu na zasadach określonych przez tegoż Ministra.

Art. 33. Do końca roku 1935 Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może dopuścić do nauczania w szkołach zawodowych, zarówno państwowych jak i niepaństwowych, osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych.

Art. 34. Kwalifikacje nauczycielskie i instruktorskie, przewidziane rozporządzeniem niniejszem, stanowią kwalifikacje zawodowe, wymagane do ustalenia w państwowej służbie nauczycielskiej w myśl art. 146 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 592).

Art. 35. Przepisy rozporządzenia niniejszego stosują się również do ustalania w zawodzie nauczycielskim w wypadkach, w których nauczyciel państwowej szkoły zawodowej przed wejściem w życie tego rozporządzenia odpowiadał warunkom, wymienionym w p. 1 i 2 art. 8 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 592).

Art. 36. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 37. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych:
J. Piłsudski

Minister: *K. Bartel*

Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*

Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*

Minister Skarbu: *G. Czechowicz*

Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki

Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*

Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*

Minister Komunikacji: *Romocki*

Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*

Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*

Minister Pocht i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*

272.

Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej

z dnia 7 marca 1928 r.

w sprawie organizacji więziennictwa.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

L. Więzienia i zakłady wychowawczo-poprawcze.

Art. 1. Więzienia wszelkiego rodzaju i zakłady wychowawczo-poprawcze, przeznaczone dla nieletnich przestępców, umieszczanych w nich na podstawie orzeczeń sądowych, podlegają Ministrowi Sprawiedliwości.

Ustrój zakładów wychowawczo-poprawczych określi osobna ustawa.

Przepisy niniejszego prawa nie stosują się do aresztów gminnych, policyjnych oraz więzień i aresztów wojskowych.

Art. 2. Więzienia są przeznaczone:

- a) do wykonywania kar pozbawienia wolności, orzeczonych przez powszechne sądy karne, oraz w wypadkach, ustawą przewidzianych, przez sądy wojskowe (więźniowie karni);
- b) do pomieszczenia osób tymczasowo aresztowanych lub zatrzymanych pod zarzutem popełnienia przestępstwa, którego osądzenie należy do właściwości sądu powszechnego (więźniowie śledczy).

Art. 3. Na mocy rozporządzeń lub zarządzeń Ministra Sprawiedliwości więzienia mogą służyć także:

- a) do innych przymusowych zatrzymań lub aresztowań, przewidzianych w ustawach, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej,
- b) do pomieszczenia więźniów wojskowych w wypadkach, nieobjętych art. 2 p. a, na skutek wniosku władz wojskowych.

Zarządzenia takie mogą być wydawane w wypadkach niecierpiących zwłoki także przez prokuratora apelacyjnego; Minister Sprawiedliwości może w każdym czasie te zarządzenia odwoływać.

Stosowanie postanowienia artykułu niniejszego w wypadku pod p. a można uzależnić od zwrotu kosztów.

W czasie wojny rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości i Ministra Spraw Wojskowych ustala, które więzienia powszechne lub ich części będą oddane do dyspozycji Ministra Spraw Wojskowych, pod jego naczelne kierownictwo i nadzór.

Art. 4. Więzienia stosownie do pojemności dzielą się na trzy klasy.

O ile rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości inaczej nie stanowi, należą:

- a) do więzień I klasy: więzienia o pojemności ponad 450 osób;
- b) do więzień II klasy: więzienia o pojemności od 150 do 450 osób;
- c) do więzień III klasy: więzienia o pojemności do 150 osób i więzienia przy sądach grodzkich.

Więzienia I klasy są przeznaczone z reguły do odbywania kar dłuższych ponad 3 lata, więzienia II klasy — do odbywania kar od 1 roku do 3 lat, więzienia III klasy — do odbywania kar do roku jednego.

W razie potrzeby Minister Sprawiedliwości władny jest odstąpić od powyższych reguł co do poszczególnych więzień, przeznaczając je w całości lub w części do odbywania kar o terminach innych niż te, dla których są z reguły przeznaczone, albo do odbywania kar pewnego rodzaju.

Minister Sprawiedliwości oznacza, które więzienia są przeznaczone wyłącznie na pomieszczenie więźniów śledczych, albo na pomieszczenie więźniów śledczych i karnych.

Regulamin więzienny określi rygory i porządek więzienny w zależności od rodzaju kar, systemu poprawczego, metod leczniczych i urządzeń w poszczególnych więzieniach.